

Lo Somaticent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Núm. 3.328

Any XIV

Reus Dissapte 29 de Juliol de 1899

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.

En Barcelona, litografia Mallol, carrer Junquera, 6.

No's retornan los originals encara que no's publicin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes, anuals, 1.000 Ptas.
a provincies trimestre. 350
Extranger y Ultramar.
Anuells, à preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrerà forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinàries condicions d'economia en lo cost de comunió al prà y consum, reuneixen les de marxa silenciosa, gran llàmpia, espai redunit y facilitissim maneig, ventatges non difficults d'obtenir ab altres sistemes. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulen y cambien à voluntat, les velocitats mínima à màxima. Los gastos d'oli pèrə son engrassament y sòs desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerar-se com nuls. En aquestes oficines se facilitaràn quinques classes de datus sian necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la Zelctra Reusense, LO DIRECTOR.

FIRAS DE SANT JAUME
PER REGALOS
CASA PORTA

CORBATAS PERA SENYOR de seta superior 1'25 pessetas.—Tres corbatas 3 pessetas.

REFAJOS PERA SENYORA de percal fastonejat 2'00 pessetas.

Idem id. id. de id. ab bolant 2'50 id.

Idem ZEFIR superior qualitat y lavable 3'50 id.

Idem YATEN elegantissim ab intredor y punta y bolant parisench 7 pessetas.

TRAJOS DE BANY pera senyora y nenes desde 5 pessetas.

MOCADORS pera butxaca ab cenefa y variat assortit de dibuixos desde 4 Ptas. dotzena.

BRUSAS PERA SENYORA extens assortit.

CORTES de vestit desde 2'50 pessetas.

Secció doctrinal

Icols centralistes

Si volen coneixer lo que es y lo que pot fer una idea política, no hi ha més que mirar quina es la resposta que deu darse a la següent pregunta: Si la cohesió del partit deriva de las idees? Si la resposta es afirmativa poden sostener sense por d'equivocarlos, la bondat de las repetides idees; y al contrari, si la respuesta

ha d'esser negativa, no foren llògichs si no neguessiu la valer ideas. Es més, lo partit que s'afunda en las ideas no mora, ni està tampoc subjecte à variacions injustificades ó iracionals; té la forsa de sus ideas y

aquesta forsa li permet surtr sense contratemps las empentes políticas. No així en los partits fundats exclusivament en las personas ó en una persona, perque aqueu partit mora ab la desaparició d'aquella, y

com les mateixas es voluble, inconstant, apassionat y variable; està també mancat de forsa, perque cònegut es lo límitat del entendiment humà, sempre inseguir de lo que afirma, sempre vacilant en sus resolucions, te-

mero sempre de canre en equivocacions. Los partits que s'fundan en las ideas tenen per idola una cosa noble: la idea, bona ó falsa, acertada ó desacertada, perjudicial ó profitosa, pero noble sempre, perque representa pel partidaria d'ellas la veritat pura. Per aqueixa sola consideració son tales partits dignes de la consideració pública y mereixedors del respecte de sos consemplants; si si y el cap, lo móvil impulsiu de sos actes es noble y elevet y si acas resulta dolent, no es pas la culpa dels partidaria. Per dol, contrari, los partits que descanjan en las personas ó insuplement en una persona, faltats de la forsa de las idees, la substitueixen per la que presta, la valer d'aquelles persones; en ella tot es eminentment particolar, personal, sense cap mira al bé públich, anteposant

renuncias y pecadillos de familia à las necessitats de la pàtria. Hi ha que regoneixer que a l'abhor hi ha un home, allà també hi apareixen tots sos defectes; y així teniam avans q' e'l conservadorisme espanyol era autoritari perque en Cánovas tenia l'ido de la superbia y teníam ara que l'fusionisme d'en Sagasta es tant de balanci com ell mateix; que l'silvelisme no arribarà à parir may cap sol, perque en Silvela es inconstant y tant evist rampelleja com en Cánovas, com pasteleja à istil Sagasta; que l'gamacismo no es res més, que un esteticisme d'en Gamazo, que ls romeristas no scriban may à tenir una idea ficsa perque en Romero diuen que ho té privat així de encaterinarse ab una sola cosa.

Y tots aquells personatges son los dencs de la política centralista, convertits en idols per sos apòstols, p'quins, den dirse tot, no mes reuneixen la bona qualitat de ovirar los cambis de govern, pera decantarse sempre al sol que més escalfi; lo que d'ells sobressurt una miqueta, encara que la causa de sa distinció siga la barra, desseguida se fa cap de colla, pretenent imposarre als demés y arribar al banco azul. Q'ne voléu que sigui la política com la centralista espanyola basada exclusivament en tals xafarderies? Senzillament res de bò, perque no es aixecant idols, no es donant patents de cap de colla com s'aixecan les nacions, com s'encrusten los pobles; avans el contrari, son sempre perjudicials al país ó Estat aquells idols ab peus de fang que cauen a la primera empenta; que s'idesfén a la primera turbonada, perque en son esperit no hi cab la elevació de miras que requereix la política, ni hi fa sa estada aquell amor à la terra que governan, necessari per l'desenvoluplo d'una política sana, ja que son constatá tot ocupat per son amor al càrrec. Si, amor al càrrec es lo motiu impulsiu de la política centralista, y aqueix es propi de tots los politichs, tant dels de primera, com dels d'última classe, tant

12 ANYS

XAROP SERRA

de continuades curacions y d'una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que l'

es lo millor remey pera combatre per crò-

nica y rebelde que sia tota classe de... TOS

La que paga més contribució de la provin-

CRONICA

Baró del Altura

dels de la fusta de president del consell com dels de la de diputat de la majoria. Ab consemplant gent es natural no poder anar en lloc, perque son veri maleja sempre totes las bonas intencions. Y tots aquells defecates, tots aquells malis son fill del personalisme, que impera en política y que impideix que aquesta que inspiri en móvils elevats.

Per aixó, nosaltres, los catalanistes, que venim a proponer solucions salvadoras, que volém la verdadera regeneració d'Espanya, per quina s'imposi un, cambi radi alissim en lo modo de ser y obrar del Estat espanyol, no volém, com los centralistes, aixecar ídols, convertir en infalibles à quatre personnes, no sempre dignes ni massa honorades, com passa en los madrilenys, perque ab semblant fet sentaràn las bases y posaràn la firma en admetre que no passém de ser uno de tantos, uns del montón, que cap confiança inspirariam ni deuriam inspirar à la pública opinió, ja prou marejada ab las moixengues centralistes, esma-perduda per las dishauzas dels madrilenys, atents sempre a son propi bé.

Volém, pel contrari, ensortir aquesta política de falsitat y engany, simbolada per quatre capa de colla, y aquesta tasca es senzilla perque si es veritat aquell ditxo «divideix y guanyaras», ab les morts d'esquells ídols tenim dividit en alt grau lo camp centralista, y segura, per lo tant, la victoria. Y la mort d'aquests ídols es seguríssima perque cap d'ells pot resistir una crítica formal. L'obstacle no es aquest: l'obstacle es la falta de capacitat política en lo poble y el deixar-se aquest arrastrar per las aspiracions, que si així no fos, seria impossible l'creixement d'aquest ídol. Trevallém, doncs, per la cultura del poble que aquesta tasca equival à fer política catalanista. Així ens ho diu la fé que tenim en nostres idees y aquesta no enganya.

Proclama de Aguinaldo

L'onze de Juliol ha donat Aguinaldo a Tarlac, al celebrar-se lo primer aniversari de la independencia de Filipinas, lo següent manifest:

Filipinas: Filla estimada del ardent sol dels tró-pichs, encomanada per la Providència al cuidado de la noble Espanya, no sigueis ingrata à la memoria de la que t'donà sa propia cultura y la que t'obri lo camí de la civilització. Es veritat que ella pensa, ofegar sus aspiracions d'independència com una mare ayant s'oposa à la separació definitiva de la filla de son ànima; així sol prova l'excés de carinyo que Espanya sentia per tu...

Filipinas: Flor delicada d'Orient, separada fa vuit mesos escassos del «regazo» maternal, t'has atrevit à desafiar à una nació gran y poderosa, com los Estats Units, després d'organiser y disciplinar, ab tots escassos medis, ton petit exèrcit...

No serém esclaus de ningú, ni ne deixarem enganyar per paraules vanes.

Continuem defensant nostra patria fins a assegurar sa independència. Veurém, al fi, à la gran nació americana reconeixer nostres drets.

Aquella doctrina del gran Monroe, de l'América para l'ameríca, no s'ha olvidat. Inspirats en ella, afirmém que les Filipinas son pera l'filipins;

Alguns Estats de la Unió americana estan decididament a favor nostre,

Ab especialitat, lo partit democràtic està convenint de que abdós, vencuts y vencedors, han de perdre molts y molt preciosas vidas.

Molta gent del poble y molts estadistes censuran à Mac-Kinley per inhumà y per haver matat a sos representants militars à Manila que portin al sanch y foix las operacions contra nosaltres.

Volen posarlos à prova; volen veure si horrem de nostra bandera'l color vermell, que significa valor, heroisme y martiri. No lamentem la lluita ab los americanos. A despit de sos propòsits manifestats, estan la majoria d'eis convencuts que d'hi ençà per la justícia y per lo dret, y que la autonòmia es una farsa que servirà sols per salvar certes riqueses aculadas.

May hem amagat nostres aspiracions d'independència ni nostres propòsits d'ellintar fins a la fi pera obtenirla. Podíam haver acceptat la autonòmia que

